РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., четвер 23-го грудня 1915. Ч. 151. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 23, 1915. N. 151.

ВЕЛИКА ДОБИЧА АВСТРІЙЦІВ В ЧОРНОГОРІ.

Москалї бомбардують болгарське місто Варну.

Уступленє англїйських військ з Ґалїполї.

Цар відкликав ґен. Рузского, команданта північної армії.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ВЕЛИКА ВОЄННА ДОБИЧА АВСТРІЙЦІВ В ЧОРНОГОРІ.

БЕРЛІН, 20. грудня. — З головної австрійської кватири у Відни подають отсї урядові вісти:

„Австро-угорські війска здобули ворожі становища над рікою Тарою в Чорногорі, на полудневий захід від Бєлополя. Воєнна добича складаєть ся з: 3 гірських гармат, 2 полевих гармат і 1.200 крісів. Наступ в глиб Чорногори триває без перестанку дальше".

В ЧОРНОГОРІ АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ЗНОВА 600 ЖОВНІРІВ.

БЕРЛІН, 21. грудня. — Урядовий звіт австрійського ґенерального штабу доносить отсе:

„Війска під командою ґенерала Кевеша здобули становища неприятеля коло Корони над рікою Тарою. В тій битві полонено 600 Сербів і Чорногорців".

ПОХІД СОЮЗНИХ ВІЙСК НА ДУРАЦЦО.

ЛОНДОН, 21. грудня. — Албанська пристань Дураццо є, здаєть ся, найважнїйшим предметом нїмецько-болгарських операцій. Сильні відділи австрійсько-нїмецьких і болгарських війск маширують через Альбанію на Дураццо з наміром, унеможливити Італійцям висадженє війск.

На вісти про висадженє італійських війск на побережу Альбанії нема доси жадного потверджения.

СЕРБСЬКІ ЗБІГЦЇ В ІТАЛЇЇ.

РИМ, 21. грудня. — Велике число сербських збігців ріжної кляси, між ними президент міністрів, посли, артисти і т. п., прибули днесь до Риму з пристаний: Барі, Бріндізі, Месина і Катанія.

Ходить чутка, що сербський король вже також прибув до Італії і має намір скликати на засїданє сербський парлямент. Король Петро висказав надію, що Серби при помочи своїх союзників відберуть утрачений край і в Софії подиктують услївя мира.

УСТУПЛЕНЄ АНГЛЇЙСЬКИХ ВІЙСК З ҐАЛЇПОЛЇ.

ЛОНДОН, 20. грудня. — Міністерство війни оголосило отсей урядовий звіт:

„Коло Арі-Бурну англїйські війска опустили півостров Ґалїполї, щоби взяти участь у воєнних операціях на иншім терені війни. Опорожненє переведено без страт в людях і воєнних матеріялах".

Є здогади, що англїйські війска будуть перевезені до Солуня або до Єгипту.

Англїйці висадили були на Ґалїполї свої війска у двох місцях: коло Арі-Бурну і коло Сед-іль-Бар. Воєнний терен коло Арі-Бурну Англїйці вже опорожнили. Правдоподібно уступлять вони небаром і з боєвої лінії коло Сед-іль-Бару.

АНГЛЇЙЦЇ МАЛИ ПОНЕСТИ ТЯЖКІ ВТРАТИ.

БЕРЛІН, 21. грудня. — Урядові вісти, які наспіли з Царгороду, доносять, що при уступленю з Арі-Бурну англїйські війска потерпіли дуже тяжкі втрати в людях і воєнних матеріялах. Турецькі війска уладили були на цїлій лінії сильний наступ. Значне число гармат і великі запаси воєнних матеріялів попали ся в руки Турків.

МОСКАЛЇ БОМБАРДУЮТЬ БОЛГАРСЬКЕ МІСТО ВАРНУ.

ЛОНДОН, 21. грудня. — Воєнний кореспондент з Атен доносить отсе:

„Російський кружляк і два торпедовці, під охороною котрих находить ся 16 кораблїв з російським війском, розпочали сильне бомбардованє міста Варни, болгарської пристани над Чорним морем".

Деякі приватні телеграми подають вість про висадженє російських війск на побережу Болгарії і про занятє ними Варни. Однак доси нема про се ніякої згадки ані в російських ані в болгарських урядових звітах. Тому сю вість треба уважати покищо за неправдиву.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ЦАР УСУНУВ ҐЕНЕРАЛА РУЗСКОГО ЗІ СТАНОВИЩА КОМАНДАНТА ГОЛОВНОЇ АРМІЇ.

ЛОНДОН, 21. грудня. — З Петроґраду доносять вісти, що на підставі царського указу ґенерал Рузский зістав звільнений зі становища команданта північної армії.

Телеґрама звучить дослівно так:

„Причина уступленя ґенерала Рузского є подана в царськім указї. Цар висказує ґенералови подяку за його дотеперішні подвиги. Дальше говорить ся в указї, що тяжка задача оборони царської столицї підорвала здоровлє ґенерала і він потребує тепер відпочинку і спокою. Цар дякує йому за сьвітлї успіхи і висказує надію, що ґенерал Рузский поверне небаром знова, щоби стати на чолї армії".

Ґенерал Рузский після уступленя великого князя Николая Николаєвича був послїдною надією російської армії і царя. З початку війни був він начальним командантом російських війск в Галичині. По уступленю Николая Николаєвича цар іменував його головним командантом цілої північної російської армії (над рікою Диною).

Нова зміна російського команданта на сїм відповідальнім становищи вказує на нові неудачі російських війск на півночи.

КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1916. РІК ПОЯВИТЬ СЯ ВЖЕ НЕБАРОМ З ДРУКУ!

Почтою можна вже замовляти тепер, а скоро буде висланий. Цїна одного примірника, вже з пересилкою, у Злучених Державах і в Канаді, виносить лише 50 центів, які можна післати моні-ордером, в срібній монетї (в паперовій з Канади) або в почтових марках.

Із замовленєм треба спішити ся, бо сьогорічний наклад нашого календаря меньший ніж торічний.

Замовленя посилати до „Свободи".

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ЗВІРСТВА МОСКАЛЇВ В КАРЛОВІ.

Понизше наведений лист писала Калина Ярживська (Карлів, пов. Снятин) до брата Петра і сестер Анни і Марії Семотюків в Мілвокі, Віс. Лист писаний дня 2. червня 1915 р. Лист заслав до редакції Ю. Сандуляк.

„Дорогий Братчику і Ви мої любі Сестрички!

Не знаю, чи ще перебуваєте в околиці Мілвокі, але пишу до Вас з рідного краю пару слів, може лист отримаєте. В перших словах мого писаня здоровлю Вас в імя Боже і прошу Вас, вислухайте моєї тяжкої історії житя, що я переживала і переживаю в сучасній хвилї вріднім селї Карлові.

Були часи, коли нам невинним всїм загалом голосили вороги смерть. Та якось минуло ся і ми ще жиємо.

Коли російська орда заняла наше село, був страх не до описаня. Москалї — сї прокляті дикуни — гуляли в Карлові без границь і міри. Знущали ся без милосердя над спокійним населенєм. В нашого Батька забрали послїдну корову, не оглядаючи ся на се, що Батько хорий і трясеть ся над могилою. Забрали все, що їм лише подобало ся. А коли Батько жалував ся, то ще їх карали тїлесно. Мої річи, які Ви прислали для мене в дарунку з Америки, Москалї закрали і не оставили менї нїчого.

Ах! Боже! Який то переполох повстав в Карлові, коли ся дика орда надтягнула. Люди ховали ся перед ордою, де могли. А хто не всилї був схоронити ся, то потерпів подвійно. Що то за звірі, як вони обходили ся зі спокійним народом! Неодна з нас, жінок, впала жертвою тих звірів. О! Боже мій милий! Зроби вже раз спокій на сьвятій земли.

В нашім селї стояла орда через кількананцять днів. Пізнїйше появило ся наше війско на „залуцькім підгірю", відки давало сальву до ворога. Неодна куля перелетїла понад нашими головами. Але, Богу дякувати, з наших нїхто не згинув. Коли потім нашого війска чимраз більше почало збирати ся, Москалї стали опускати наші села.

Мої Сестрички і Ти, мій любимий і єдиний Братчику! Як я тепер горюю. При души цента не маю. Те, що було, взяли вороги, силоміць видерли. Мій Йосиф в російській неволи на Сибіри. Наш сусід Федір Кейван забитий на границї Італії. От і така моя доля!..

Коли пережию се лихо, то певно буду чути ся щасливою. Колиб вже раз скінчила ся сеся різня. Нехай би ми ще раз побачили ся під рідною стріхою. Коли би я ще дожила побачити свого мужа.

Колись я жила, мала всего подостатком. А нинї — те все обернуло ся лише в сонне видїнє. Нинї всего недостає. Хлїба нема і нема за що купити. Голод і нужда в нашім селї велика.

О! Боже мій єдиний! Позволь хоч думками подїлити ся зі своїми дорогими!

На сїм кінчу своє писанє. Даруйте, що так мало пишу. Рука менї трясеть ся, а память не дописує. Прощайте дорогі, Братчику і Сестрички.

Ваша сестра Калина Ярживська.

З ЧАСІВ ПОБУТУ МОСКАЛЇВ В БУЦОВІ КОЛО ПЕРЕМИШЛЯ.

Понизше наведений лист писав Тимотей Марко (Буців, пов. Перемишль) до своєї сестри Катерини у Флошинґ, Н. Й. Лист писаний дня 6. серпня 1915 р.

Дорога Сестро!

Пишемо до Тебе пару слів і довідуємо ся о Твоїм здоровлю. Ми ще з ласки Бога здорові, хоч самі не знаємо, як довго, бо тепер наше житє як птиці: нинї жиє, а завтра вже нема.

Ми, славити Бога, перебули щасливо сю страшну хвилю між проклятими Москалями. У нашім селї стояли вони через цїлих 8 місяців. Повно було їх всюди. Найлїпше їх майстерство, то злодійство. Крали і рабували без милосердя. Чи кінь, чи корова, чи яка свиня, чи курка або гусна, як лише зобачив Москаль, то вже мусїв украсти. У нас покрали Москалї всї кури і одно порося, а до того зїли всю нашу капусту на поли, навіть з качанами, та всї бульби викопали на „залужу".

Але дав Бог милосерний, що всїх Москалїв відси пірвало. Прийшли наші війска і прогнали дикого ворога.

Війна була коло нас велика. Найперше коло Перемишля. Але наше село не дуже потерпіло, бо кулї до нас не долїтали. За те в лїтї було страшно. Тодї був великий бій в Поздячи. То з Поздяча кулї вже падали на наше село. З людий нїхто не згинув, тільки куля забила пару коний Василя Мигаля. Я і Нацька через цїлий той час, як був бій, сидїли з худобою і кіньми в лїсї. Другий ще більший бій був попід Старяву.

Наше село остало ся, Богу дякувати, цїле і ми в нім. Згоріло лише 7 нумерів коло великої коршми.

У нас тепер дуже вмирають люди на холеру. Померло богато людий. Ґузїлка, Іван Волошин, Олена Міґалева, С. Михалїк, Михалїчка і богато инших. Найбільше померло дїтий.

Я є дома, бо школи нема. Жито і пшеницю ми вижали. Жита було 7 кіп а пшеницї $3\frac{1}{2}$.

Ганька з дїтьми здорова; Степан був при роботі, а потім пійшов до війска. Ганька взяла за него за рік 520 корон.

Скоро дістанеш лист, відпиши нам, а ми другим разом Тобі більше напишемо.

Поздоровляємо Тебе всї. До милого побаченя.

Твій брат Тимотей Марко.

ХОЛЄРА І ВЕЛИКЕ ЗНИЩЕНЄ В ПІДГОРОДЮ, ПОВ. РОГАТИН.

Понизше наведений лист писала Доська Малецька (Підгородє, пов. Рогатин) до свого мужа Стаха у Вест Гомстед, Па. Лист писаний 10. серпня 1915 р.

Дорогий і милий Мужу!

Цїлий рік вижидали ми листа від Тебе. Доперва аж тепер ми його дістали. Так утїшили ся ним, як не знати чим.

Ми переживали страшні часи. Хотїла бим описати моє поводженє, але на се треба би дуже богато паперу списати. Бог ласкавий допоміг все перетерпіти, але не знати, як дальше буде. Я і дїти до сего часу здорові. Але кождої хвилї треба надїяти ся смерти. Бог від нещастя охоронив, але чи охоронить від слабости, не знати.

Слабість у нас дуже велика. На один день вмирає по 5 або і 6 людий. За послїдні дві недїлї вмерло 40 людий. Дуже страшні часи. Кілько людий згинуло від куль, а кілько від ріжних хороб! Та видно, така воля Божа. Люди вмирають на корч і на гризь. Хороба потриває одну добу і вже по житю чоловіка. Дуже великий сум і ляк, бо люди дуже нагло умирають. Ховають тепер і без людий, без сьвященика, а часом навіть і без трумни, бо нема відки дощок взяти.

В Рогатинї ще гірше умирають; на Потоцї дуже, а на Залипю трохи меньше.

Наше село Підгородє дуже зрабоване і спалене. Тільки коло мене лишило ся кілька хат. Богу дякувати, що наше обійстє не згоріло. Люди страшно бідують і умирають з нужди під голим небом.

Села довкола стоять, а в нашім селї була Содома і Гомора. Ворог Москаль окопав ся під лїсом і через чотири днї бив з гармат на наше село. Я вже не мала надії на житє. Дерева з корінєм перевертали ся. А зза „залипецької могили" били Пруси разом з нашими на наше село до Москалїв. Але як Пруси з нашими Москалїв добре приперли, то Москалї мусїли утїкати.

Прокляті Москалї, як утїкали, то все рабували, що лише дало ся: худобу, свинї, кури і все, що лише попало їм під руки. Люди плакали і ходили на варгу до старшого, але нич не помогло. Люди повипускали худобу, щоби її поховати, то ворог Москаль позабивав.

Мала я одну корову, цїлий наш поратунок. Тай забили її і я мало що сама не дійшла зі жалю за нею. Давала менї до 17 лїтрів молока і я мала з того на тиждень 3 до 4 ринських. Хотїла її сховати і вивела з хлїва і припняла до яблінки, а стара Хлївінська свою корову також. То її корову забила куля з канони, а мою куля з ґвера. І вибігла я та плачу, заводжу, не дбалам вже про своє житє. Якийсь Москаль прийшов до мене і каже: Іди відси, бо ще тебе убють. Коло мене сипали ся кулї як град, але я нич не питала, бо малам дуже великий жаль.

Сестра Марунька дала менї одну корову, то тепер маю бодай ложку молока.

Дорогий Мужу! Не гризи ся та проси Бога о здоровлє. Бувай здоровий. До милого побаченя.

Твоя жена Доська.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, КРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦЇЛЬ НАРОДНУ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба вписувати на адресу „Svoboda“.

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї“ редакция не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

МОЯ ВІДПОВІДЬ О. Н. ДМИТРОВУ.*)

(Надіслана стаття).

В числї 208. „Америки“ з 7. грудня с. р. помістив о. Нестор Дмитрів спростованє, що на Соймі в Ню Йорку анї я анї нїхто инший не нападав на Рим, а тілько, що я згадав про подію в Гарісбурґу. О. Дмитрів, видно, не зрозумів моєї інтенциї, задля якої я згадав на Соймі про „сїмку“ і днесь неслушно зрікасть ся чести, яку я „сїмцї“, а тимсамим і йому приписав.

За предметове ствердженє правди я вдячний о. Дмитрову, однак не можу згодитись зі способом його оправдуваня мене (котре, мимоходом повісти, було злишне), що ось-то нїби менї **вирвалась** случайно фраза: „Проч з Римом“.

До річи. Коли Вас, а радше цїлої сїмки сьвящеників, котра власне сей клич свого часу піднесла, анї Рим анї жадні инші власти не потягали до відвічальности, то оскільки меньше я, цивільний чоловік, **маю відповідати за те, що я мимоходом згадав про Вами проголошений клич.** Я стверджую, що я навів сей клич не — случайно; що менї не вирвав ся сей клич чи ся фраза, як Ви звете, а що **я навів її з розмислом, і то по зрілій розвазї.** Я зробив се з трох причин:

Перше. Длятого, що та подія надзвичайно корисно характеризує давнїйше наше патріотичне духовенство. Наведений мною факт вказує як не мож лучше, до якої степени посьвяти наше духовенство колись було здатне. Воно не оглядало ся тоді на те, які моральні чи матеріяльні наслідки сей крок міг мати для них самих, бо тоді наше сьвященство дбало тілько про се, аби наша народна справа і добро на тім зискало. Про сей факт згадав я, беручи його яко додатний примір, — на ствердженє мого переконаня, що й теперішнє наше сьвідоме духовенство, судячи по його попередній роботї, не могло зрадити свого народа, анї народної справи, а коли не явилось на Соймі, то було до того змушене.

Друге. Через наведенє того історичного моменту **мав я на думці не виступ проти Риму,** як се, впрочім, і самі посли зрозуміли, бо помимо наведеня мною слів „сїмки“: „Проч з Римом“ нїхто з присутних **анї їх не повторив анї не одобрив,** хотяй на Соймі було чимало таких людий, котрих о симпатиї для Риму не можна посудити. Отже, посли наведений мною клич поняли в такім змислї, як я слова „сїмки“ навів. А я просто не міг поминути сього епохального факту в історії американської України, в часї так незвичайно важнім і так подібнім до себе — як Сойм і виступ „сїмки“. Бо як одна так і друга подія становлять нові епохи в нашім житю.

Зовсїм зрозуміле, що я, колиб наше духовенство було на Соймі присутне, згадуючи про сю подію, надав би їй не значінє арґументу в обороні нашого сьвященства, а зазначив би був се яко одну з епох історичних (розуміє ся, колиб менї була припала честь отворяти Сойм).

Трете. Сей клич є звязаний в моїй памяти з обставиною, котра глибоко вбилась в мою память. Було се що 1889. р., коли я їздив до старого краю від американської України, на просьбу о. Волянського, щоби постаратись у бл. п. митрополита Сембратовича о більше сьвящеників та, щоб пояснити їм тодїшне невідрадне положенє нашої церкви тут у Злучених Державах. Коли я явив ся у митр. Сембратовича, він задержав мене у себе на обід. А що в тих часах гість з Америки — се була велика рідкість, тож покійний митрополит запросив до себе на обід і кількох визначнїйших крилошан. **При обіді вела ся меньше-більше слїдуюча розмова:** Я вияснював присутним, що о. Волянський не всилї сам дати собі раду на цїлу Америку; що в Америцї є вже зорґанізованих кільканайцять наших парохій, а в декотрих є вже побудовані і церкви; що наш нарід з недостачі наших сьвящеників мре без св. сповіди; що люди жиють на віру, бо нема кому вінчати; що дїти жиють і вмирають не хрещені; що польські сьвященики цїлими масами перетягають на латинство наш нарід; що православні ладять ся закладати місиї серед нашого народу; і богато инших некорисних річий навів я. **А до всего того — казав я — Рим і того одного сьвященика, що є в Америцї, відкликав і заборонив висилати до Америки жонатих сьвящеників, а нежонатих або у вас нема, або боять ся їхати до Америки.**

Один з присутних крилошан відізвав ся на те:

— Після моєї думки найлучшою розвязкою американської справи було би **утворенє відрубного нашого епископату в Америцї!**

На се замітив пок. митрополит:

— **На утворенє відрубного епископату в Америцї Рим нїколи не позволить, а навіть, як би і пристав, то на се не згодять ся ірляндські (айриські) епископи і польські сьвященики!**

— **То треба їх до сего змусити!** — відізвав ся инший з крилошан.

— Ми на се не маємо сили! — додав пок. митрополит — але **ви** (звернув ся до мене) **можете самі зробити се!**

— В який спосіб? — спитав ся я.

— Се ваша річ! — відповів покійний митрополит — я ваших обставин не знаю!

По обіді в біблїотецї я приступив до того крилошанина, що радив Рим та айриських епископів змусити до полагодженя нашої церковної справи в нашу користь, і спитав ся знова його, в який спосіб ми могли-б се зробити!

На се він відповів:

— О. Волянський нехай ще не вертасть ся; ви не піддавайтесь Ірляндцям анї Полякам, а коли Рим побачить, що нема иншої ради, то уступить. Особливо, коли ви дасьте нам чи йому докази, що грецько-католицькій церкві грозить в Америцї заглада.

Приватно на „Руській Бесїдї“ у Львові і так в розмові сьвітські люди радили менї, щоб ми, коли иншого способу не найдеть ся, закладали в Америцї церкви **незалежні від Риму, а вони пришлють нам сьвящеників.**

Як довго серед нас православна пропаґанда ширилась, (з котрою наше духовенство бороло ся), так довго Рим на православє і на безголовлє, яке царювало серед нашого духовенства, дивив ся байдужно. Але, коли серед нашого духовенства через „сїмку“ виринув клич: „Проч з Римом“, то се отворило очи не тілько Римови, але й айриським епископам, і переконало їх, що нашій унїятській церкві в Америцї грозить що найменьше дуже серіозний розлом з Римом.

Сей поклик сїмки: „Проч з Римом“ дав нашим церковним властям якраз той арґумент, на який вони так довго ждали. До православя і її пропаґанди серед нашого народу Рим привик, — але клич „Проч з Римом“, се було щось нове, несподіване, незвичайне. „Сїмка“ отже своїм кличем найсильнїйше заважила в нашу користь в Римі і через се її дїло становить одну з епох в житю американської України.

Дивлячи ся на крок „сїмки“ зі свого погляду, я не міг инакше поступити, як пригадати на Соймі сю епохальну подію і як мож сильно се замаркувати, вже хоч би й не лиш для оправдуваня нашого сьвященства, але також яко добрий приклад, що „сїмка“ людий змогла стільки добра зробити для американської України, то оскільки більше може зробити цїлий Сойм.

Що о. Дмитрів не має не лише найменьшої причини гнївати ся на мене за натяк на Соймі про сю історичну подію, анї тимбільше не має причини жалїти свого кроку, вказує на се хоч би ся обставина, що клич „сїмки“ зробив як церкві так і народови більше добра і більше заважив при твореню грецько-католицького епископату у Злучених Державах ніж усі инші факти й арґументи, взяті разом. Що сей клич став в пригоді не тілько нашим церковним властям, але теж і самому Римови, вказує на се та обставина, що анї Рим анї наші висші власти церковні не лише не потягли „сїмки“ до відвічальности, але **навіть їх кроку не зганили,** (що було-б без сумніву сталось, як би та подія була їм не на руку!)

Колиб наш епископ був поступив собі так дипльоматично зі Соймом як Рим зі „сїмкою“, (котрий не узнав кличу „сїмки“ за „Crimen laesae Majestatis Romae“), а противно, як би епископ погодив ся був, як Рим, з фактом доконаним, то не було би серед нас такого роздору, який днесь наступив і таксамо як тоді Римови, тепер епископови вийшло би се на користь. Колиб Рим був поступив противно і замісць зіґнорувати клич „Проч з Римом“ був „сїмку“ потягнув до відвічальности та засуспендував чи викляв її, то до днесь було би не дві чи три незалежні нарохії, але всї українські церкви у Злучених Державах були би незалежні від Риму.

* * *

Не знаю, що спонукало о. Дмитрова згадати у своїм спростованю якраз мою спеціяльність — ґінекольоґію. Нїчого ще віправдї злого не стало ся, але се власне дало „Америцї“ претекст накинутись на мої „ґінекольоґічні руки“.

Ґінекольоґія і хірурґія в медицинї належать до найтяжших ділів, тож я гордий зі своєї спеціяльности. Але що редактори „Америки“ причїпились до тих слів, наведених о. Дмитровом, тож випадає і менї їм пару слів відповісти.

Я запитаю Тебе, братчину від „Америки“: Знаєш Ти, кілько то житя людського уратували мої ґінекольоґічні руки? Кілько то тисячів материй і дїтий завдячує тим рукам житє? Кілько то помочи дали мої руки людскости?

Не сотки а тисячі дїтий було-б днесь сиротами, як би не мої „ґінекольоґічні руки“. Хто знає, сватку, чи і Ти днесь був би між живими, голубчику, і Твоя дорога мати, як би якісь „ґінекольоґічні руки“ не помогли були Твоїй матери видати Тебе щасливо на сьвіт Божий! Хто знає, чи Ти, соколику, замісць кирпинити в „Америцї“ — не порохнавів би днесь десь в сирій землици, як би не ті руки, на котрі Ти, цяцю, так завзято днесь плюєш і котрих Ти цураєш ся! Ми ґінекольоґи днями і ночами даємо людскости поміч, житє, потїху і коїмо біль та муки людські. **Так, голубчику, без наших рук сьвіт і людскість не обійдеть ся, а без Тебе і Твоїх делїкатних рученят сьвіт обійшов би ся спокійно і за ними безлечно і пес не гавкнув би!**

* * *

А тепер дальше. „Америка“ в імени своєї власти чи свого властителя кричить: „Руки по швам!“ — повинуйтесь Римови і тутешним властям!...

Ага, братчику! А чи ви се робите самі, що нам кажете робити! Від найвисшого до найнизшого, від часу як ми памятаємо, — по нинїшний день, ви на кождім кроцї ідете проти Риму і проти власти, котрій кажете нам повинуватись. **Ось послухай, друже! Митрополит Сембратович, хотяй мав приказ відкликати о. Волянського, не відкликував. Отець Волянський, хотяй йому Рим і тутешний епископ казав вертати ся до краю, не вертав ся. О. Волянський хотяй був виклятий тутешними епископами, правив Служби Божі і сповняв всї церковні чинности. Епископи айриські хоч були о. Волянського виклинали, то помимо того позволяли йому правити по костелах. А ось сам еп. Ортинський, чи оголосив він папську булю „Ea semper?“ Нї! І добре робили тамті, що не слухали Риму і добре робить і еп. Ортиньский, що не слухав Риму та не оголошує булї, бо бачить же еп. Ортиньский, що оголошенєм булї він нанїс би нашому народови і церкві велику шкоду.** Отже, видно, що не все треба Риму слухати, а Ти учиш і жадаєш від нас слїпого послуху Римови!

* * *

„Америка“ злить ся, що Сойм не заявив Владицї свого „Прийдіте поклонім ся!“ **Чиж ви, братчики від „Америки“, думаєте, що нарід має таку собачу натуру як дехто з вас, що ви свого часу в „Свободї“ гавкали на Владику, а днесь за те, що вас приняв на свій хлїб, лижете ті ноги, що вас копали?** Як Владика нашого запрошеня не приняв і нас не послухав, то певно не сподівав ся, що ми йому за се ще складати будемо подяку і будемо кланятись! Нарід — се не одиниця від „Америки“! Нарід має свою честь і знає, як її шанувати! **То тілько собаки лижуть ноги, які їх копають. І підлий був би той нарід, котрий инакше би робив, ніж ми се зробили!** А чому ви, голубчики сизокрилї, невинні, не спитаєте ся, длячого то близко сотки оо. духовних свого часу, як Владика приїхав до Америки, так страшно чорнили його і кидались на нього, — тоді власне, як ми йому ставляли брами тріюмфальні?!!...

Днесь змінив ся епископ, тож і наші ролї змінились!

Навіть і тут, як би не опозиция проти Риму й епископа, то епископ наш до днесь не був би дїйсним епископом!

З того видно, що Рим з нами числить ся тоді, як бачить наші рішучі домаганя і нашу силу та волю боротись за них, а не — наші поклони!

* * *

Ідїм дальше! Ви кажете: **Сойм іде проти церкви! А знаєте, ви там у Філядельфії, кілько то сьвящеників пійшло проти церкви і поженилось, хотяй були вже висьвячені? А прецїнь се забороняє Рим і церковне право!**

Ми сьвітські люди не тілько тим сьвященикам не беремо сего за зле, а противно, відносимо ся до них з почестю, бо вони своїм рішучим кроком показали дорогу, як другі мають робити, щоб охоронити церков і нарід від скандалу, який викликує житє сьвящеників на віру з кеплюбними женщинами! Вони зробили так, як на чесних людий пристало! Тож честь їм за се!

* * *

Тепер щодо чистих рук! А відомо вам, голубчики, кілько то свого часу мусїв епископ виклинати оо. духовних за непослух висшій власти? А вони помимо виклятя своїми виклятими руками переміняли хлїб і вино в тїло і кров Христову! Чи їх руки лїпші від ґінекольоґічних?

А кілько то унїятських сьвящеників переходило задля бізнесу на православє і назад вертало ся на унїю; або, кілько то православних переходило на унїю? А прецїнь ті сьвященики складали свого часу урочисту присягу на св. євангеліє перед Богом і людьми, щоб опісля змінити віру одну на другу, як змінясь з рук брудні рукавички! **Чи тих, що ломили св. присягу, руки чистїйші нїж у ґінекольоґа?** (А робили вони се не з переконаня а задля бізнесу!)

* * *

От ще один знаменний факт, який трафив ся в одній з визначнїйших церков. Невисьвячений простачок офірує одному з визначнїйших духовників, що він потягне за собою і придбає йому паству зі своїх приятелїв, як той позволить йому відправити в його церкві Службу Божу і той о. духовний, хотяй знав, що він не є сьвящеником, позволяє йому на сьвятотатство — позволяє йому правити Службу Божу у своїй церкві і в своїй присутности! Чи і сего добродїя руки були лїпші і чистїйші від рук ґінекольоґа?! От скажу вам: Вперед научіть ся ви самі послуху Римови: вперед самі научіть ся повинувати ся Владицї; вперед самі не безчестїть сьвятої церкви, а допериа тоді учіть нас, що ми сьвітські люди маємо робити! „Medice, cura te ipsum!“ **Не кидайте з Філядельфії камінєм на нас, коли самі сидите під скляним дахом!**

* * *

При кінци свого спростованя каже о. Дмитрів, що п. Бичинський зробив Соймови медвежу прислугу, а тимсамим і менї — тим, що писав у своїм соймовім звітї, що сьвященики кричали: „Проч з Римом!“ а вибраний комітет знає про се і терпить його в комітетї! Я годжу ся з шановним автором, **що д. Бичинський написав хибно, що посли кричали: „Проч з Римом“,** однак я спростую слова о. Дмитрова в тім, що д. Бичинський не писав, що сьвященики, але що посли кричали „Проч з Римом“, а присутні сьвященики не протестували! **Я признаю, що д. Бичинський у своїм звітї і в сім місци вложив більше — свої задушевні бажаня і мисли зі шкодою для дїйсної правди!**

Однак слушність вимагала, щоби о. Дмитрів, коли уже ганив і простував одну сторону, також згадав і о другій сторонї. Д. Бичинський не назвав тих оо. духовних **анї фірманами анї броварниками і т. д.,** котрих неслушно посудив о зраду Риму, а „Америка“ накинулась і накидаєть ся на всїх і вся коршемною лайкою й опирає всї свої закиди на виссаних з пальця, небувших „подїях“ і подібної вартости „арґументах“.

Я противний усякій особистій полеміцї без огляду, котра сторона її провадить! **Фактами переконуйте читачів, а не коршемною лайкою!**

Щодо того, що ми не викинули із Загального Комітету д. Бичиньского за ложний звіт зі Сойму, то сього ми зробити не можемо, хоч би ми й хотїли, бо д. Бичиньского вибрав нарід, а Сойм затвердив і лише нарід і Сойм може рішати про задержанє ним надїленого достоїнства або відібранє йому його. Але власть висша від „Америки“ має силу викинути своїх підчинених з „Америки“. **Та власть знає, що вони слова правди не містять в „Америцї“, що дотичить Сойму, а помимо того анї пальцем не кивне, — хоч ті медведї від „Америки“ більше медвежої прислуги роблять їм ніж д. Бичинський зробив Соймови своїм хибним звітом!** Бо ще заки д. Бичинський помістив у своїм „Союзї“ звіт зі Сойму, „Америка“ вже заздалегідь і сухої нитки на нас не лишила! Отже, чи був би він писав правду чи нї, нам би се вже в „Америцї“ анї помогло анї пошкодило!

При кінци заявляю, що на виводи редакторів „Америки“, поміщені понизше спростованя о. Дмитрова, я не відповідаю, бо се було-б низше моєї чести. Бути плюгавленим в ґазетї „Америцї“ — се приносить кождому чоловікови честь, бо се вказує, що він як не що більше, то бодай мусить бути щирим Українцем, котрої то назви „Америка“ так страшно відпекуєть ся; мусить стояти по сторонї правди, — по сторонї людий чесних, яких „Америка“ серед себе не зносить.

На вкінцї кажу, що коли Вам ще мало тих арґументів, то в нашій теці знайдеть ся ще о много більше!

А покищо на всї инші „писанєчка“ „Америки“ відповім народною пословицею: „Пес бреше, вітер несе!“

Др. В. Й. Сїменович.
ґінекольоґ і хірурґ

Шікаґо, Іл., дня 18-ого грудня, 1915.

*) Я заздалегідь застерігаю ся, що, відповідаючи о. Дмитрову, не відповідаю „Америцї“ яко такій, бо се мене понижало би, а вважаю своїм обовязком написати отсю відповідь для інформациї старого краю. Заявляю, що арґументи, які я наводжу, абсолютно не відносять ся до о. Дмитрова, — котрого я помимо колишних наших непорозумінь високо цїню, — анї не відносять ся вони до загалу духовенства, а до тих, про котрих я згадую.

Др. В. С.

Іван Франко.

ГЕЙ, РОБУЧІ РУКИ.

Проти рожна перти,
Проти хвиль плисти,
Сьміло аж до смерти
Хрест важкий нести!

Правда проти сили!
Боєм проти зла!
Між народ похилий
Вольности слова!

З сьвіточем науки,
Проти брехнї й тьми —
Гей, робучі руки,
Сьвітлиї уми!

Ще те не вродилось
Остреє зелїзо,
Щоб ним правду й волю
Самодур зарізав!

Ще той не вродив ся
Жар, щоб в нїм згоріло
Й вічне дїло духа,
Не лиш утле тїло!

Українські Січові Стрільцї.

В ОСТАННИХ БОЯХ.

(Дещо з листів з поля).

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

Російський ґенеральний штаб — як доносять тутешні дневники — постановив перервати боєву лїнїю на фронтї над рікою Стрипою на Подїлю у східній Галичинї. Московські ґенерали висказували ся, що або прірвуть німецько-австрійську боєву лїнїю в Семиківцях, або її нїгде не зможуть вже перервати.

Почала ся битва в тих околицях. Наперед розпочали Москалї артилєрійське приготованє прориву. В области обнятій тим огнем стояв також в окопах стрілецький полк. Його становища були через кілька днів під таким сильним російським артилєрійським огнем, що нема місця, на якім не було би ями, виритої вибухом ґранату.

Потім пійшла російська піхота до приступу. Українські Січові Стрільцї бороли ся по геройськи.

Втрати Українських Січових Стрільцїв виносять кількадесять людий, в тім кількох офіцирів.

Військові власти, особливо німецькі, дуже високо ставлять відвагу, витривалість та неустрашимість Українських Січових Стрільцїв, яку вони виказали в сих боях.

Шеф штабу висказав ся, що Українські Січові Стрільцї заховували ся більше нїж по геройськи.

Одначе публично не можна оголосити признаня та похвали для них, бо — як кажуть — за одно таке слово про Українських Січових Стрільцїв мусїла би Австрія оснувати український унїверситет і пр. і пр....

Ростислав Заклинський.

Відень 17. XI. 1915.

ПІВНІЧНО-РОСІЙСЬКІ ПРИСТАНИ.

—o—

Сучасна війна виявила надзвичайну вагу і значінє вільної морської комунікації для господарської і політичної независимости кождої держави.

Володарці океанів, Анґлії вдалось у деякій мірі обмежити свобідний рух на морях осередних держав, і се досить ніймаючо відбило ся на господарськім житю союзних імперій. Та найтяжше відбило ся се на Росії. Найбільша сухопутна імперія сьвіта найшла ся ізза недостачі незамерзаючої пристані у безвихіднім положеню, не будучи у спромозі як слід сожиткувати своєї надмірної рільної продукції, ані користуватись вповні підмогою своїх союзників на поли військової справности.

Одинокою, тепер свобідною пристанию являєть ся Архангельск на Білім мори; одначе та пристань може бути ужита через 5—6 місяців в році. Поминаючи невиносимі кліматичні условини, Архангельск замерзає на повних 5 місяців, а через 2 місяції пливаючі криги унеможливлюють всяку комунікацію. Крім того, та пристань є злучена з Росією тільки одною одноторовою зелізницею до Вологди. Розуміеть ся, що тою зелізницею не можна перевозити й дрібної частини російського збіжа, призначеного на вивіз до Анґлії і Франції.

Перед війною, коли стояло отвором Балтійське і Чорне море, мав Архангельск тільки підрядне значінє. Головне його призначенє до того часу було — бути осередком для вивозу дерева з північної Росії. Під иншим зглядом не видержував Архангельск порівнаня з иншими російськими пристанями Чорного й Каспійського моря.

Ненадійно велика війна піднесла ту занедбану пристань до европейського значіня. По замкненю Дарданелів Архангельск і Владивосток остали одинокими російськими пристанями, які мають получене з океанами, що найменьше так довго, як довго ледові гори не замкнули до них приступу.

Получене через Владивосток важне для довозу гармат, амуніції і иншого воєнного матеріялу з Японії і Злучених Держав. Та за велике, понад 10.000 кільометрів віддалене від поля бою і російських промислових осередків змусило Росію спрямувати довіз на Архангельск. Як довго море не замерзало, має та пристань величезну вагу для Росії; Владивосток набирає значіня доперва зимою.

З початком війни зрозуміли в Росії, як надзвичайно цінним може стати Архангельск і тому по замкненю Дарданелів пороблено стараня, щоби ту пристань і серед зими зробити пригожою до ужитку. Закуплено в Канаді два великі кораблі, щоби серед ледових областий Білого моря промостити дорогу до пристані. І в самім Архангельску працювали ті ламачі вповні вдоволяючо, але у вузкім доступі, що лучить Ледове море з Білим, не могли вони нїщо вдіяти і вже з початком грудня треба було перервати комунікацію. Всеж таки продовжено ужитковане пристані о 2 місяції.

З хвилею нового розпочатя комунікації з весною доставленими із заграниці товарами завалено береги Двини, бо зелізниця не могла їх навіть в більшій части вивезти.

Війна виявила багато ошибок російського правительства. Дивно виглядає, що держава, яка при будові зелізничих шляхів найбільше руководилась стратеґічними зглядами, не вибудувала що найменьше двоторівки до Архангельська.

Правда, Росія має ще й инші пристані над Ледяним морем, на півострові Кола, далеко кориснійші під кліматичним зглядом від Архангельска. Та до сього часу не зроблено ніяких кроків, щоб їх зужиткувати. Аж підчас війни зрозуміли в Росії далекосягле значінє тих пристаний, коли ледяні поля замкнули дорогу до Архангельска. Причиною сього було те, що в часі мира Росія мала далеко догіднійші і красше уладжені пристані на Балтійськім і Чорнім мори. Тому й не думано про північні пристані. Під економічним зглядом вистарчала для північної Росії рижська і лїбавська пристань і тому нікому не приходило на думку подбати про вільні пристані на мурманськім побережу.

Пристані Балтійського моря відтято від океану. Лїбава від 8. мая с. р. в сильних німецьких руках.

І стало ся так, що зимою до Архангельська замкнена дорога, а пристані на мурманськім побережу не мають зелїзничого получення.

Найважнійшою з тих пристаний є екатеринська із сусідною александрівською. Від якогось часу уладжено там воєнну пристань з цілию служити за підставу російській фльоті на випадок, колиб підчас війни Реваль і Лїбаву відтято від океану. Та поминаючи обставину, що уладженє тої „воєнної пристані" поступало дуже звільна, дотепер не вибудувано ще зелізничого получення і тому створенє ще й торговельної пристані в тім місци було би без значіня.

В падолисті минулого року задумано в Росії злучити Рованімі з екатеринською пристанию зелізничою лінією. Рованімі є найблизшою зелізничою стацією в Фінляндії, віддаленою від екатеринської пристані о 230 км. Задумувано збудувати сю лінію при помочи австрійських і німецьких воєнних бранців, одначе по застанові взяло верх пересьвідченє, що тепер ту лінію не вдасть ся збудувати.

Розуміеть ся, на будуче думає російський уряд направити всї ті ошибки, а покищо Росія буде в зимі і на далї відтята від своїх союзників.

ДРАБИНА.

(До тих, що пнуть ся високо і дивлять ся згорда з філядельфійської драбини).

Поставив раз хтось біля тину
Високу липову драбину.
Драбина як драбина: рівні і прості усі щеблі
З гори у діл — з одної мов гілї.

* * *

Горішний лиш щебель пишав ся над всіма:
„Від мене висшого ні одного нема!"

* * *

А хлоп прийшов, вхопив, ні нащо й не дивив ся;
Драбину круть: — в низу горішний опинив ся.

* * *

Так між людьми бува. Високо хтось стоїть,
Й чванить ся, а хлоп „круть" і він у низ летить.

Я. Жарко.

ВОЄННІ ЛЕҐЕНДИ.

—o—

Найкрасші перлини устної словесности нашого народа повстали в часі найбільших народних лихоліть. І теперішна велика війна дає нашому народови предмет до твореня найріжнороднійших пісень, переказів і леґенд, які колись будуть окрасою нашої літератури. Треба тільки всї ті духові витвори нашого простолюдя позбирати і упорядкувати, а сей труд нам сторицею виплатить ся.

У нашій старій вітчині є вже много ріжних леґенд про теперішну війну. Любителї устної словести визбирують пильно ті леґенди між народом і передають в руки редакцій наших часописий, які їх дуже радо друкують. Понизше подаємо пять таких народних леґенд, які записала між нашим народом п. Олеся Гоцька і оголосила їх у львівськім „Українськім Слові" (ч. 105, з дня 25. жовтня 1915).

—

„Главно-командующий" обіцяв цариці, що за тиждень-два перейде Карпати і гайда до Відня. Чекає цариця — чекає і не тиждень і не два, а Москалї все в Карпатах, ба й стають завертати. Цариці терпцю не стало довше ждати — пише лист до „главно-командующего" і до всього війска: „Як би я була" — пише — всї ті безроги, які ви від початку війни дотепер від мене дістали і з'їли, вислала замісць вас воювати, то не то, що цілу Галичину зрилиб, але і до Відня дійшлиб.

* * *

Ідуть Донці на „разведку", аж тут при дорозі в снігу сидить стара баба і щось собі з карт ворожить. А Москаль на ворожбу ласий — та до баби: „Бабушка, кажи перше, що у мене в правій кишени — згадаєш, так ворожи, а повірим".

„Маєш, козаче, десять корон папером, що вчера вкрав у бідної вдови. Маєш лист від жінки, 18 копійок і два папіроси".

Числить Москаль — вгадала.

Тоді і ворожила всім. На від'їзднім питає бабу один, коли війна скінчить ся.

„Не скоро — каже баба — а коли — Бог знає".

„Ну, а хто виграє: чи наш молодий цар чи ваш старий цісар?"

„Хоч ваш і молодий і війска більше має, але наш таки війну виграє, бо з ним Бог".

Козаки до баби, хочуть бити — баба зникла, лиш остав слід в снігу, де сиділа...

* * *

Дворецькі єґомость мали недавно дивну пригоду — ба навіть чудо.

Приносять в ночи дитину до хресту, бо хора, вже вмирає. Вийшли єгомость, беруть хрестити. „Хрещаєть ся раб божий" — ов! а то що? В перинці поліно.

Єгомость — знаєте — горячі... гніваюіть ся за жарти... ідуть домів. Баба кленеть ся, що принесла дитину — і дійсно дитина зачинає плакати. Єгомость беруть воду, хочуть голову полляти, та знов „Хрещаєть ся раб божий" — на маєш... а тут кропило... Добре вже люті ідуть єгомость домів. Баба здоганяє: „Єгомосцуню, ратуйте душу... дитина дуже плаче... ще без хресту умре". Вернули. Дивлять ся — таже дитина. „Хрещаєть ся раб божий" — а тут вже гарний бохонець хлїба. „Все одно" — кажуть єгомость і зіляли хлїб водою. Охрестили — ще й не скінчили, а тут дитина. Отворила очи, дивить ся на єгомостя і каже: „Колиб ти був поліно охрестив, то війна дуже довго тривала би. Колиб ти охрестив кропило — страшні зарази на край зійшли би; а коли ти хлїб охрестив — буде гарний урожай, і війна скоро і добре скінчить ся". І змучилась дитина дуже і заснула.

* * *

Кажете — Москалї Перемишль взяли! Овва! Легко взяли, скоро віддадуть! Вже коли Мати Божа Перемишля стереже, то не для Москалів. Коли тільки в зимі Москалї на Перемишль стріляли, то все з хмар вийшла Пречиста і все кулї в руки ловила і бух на Москаля. Як мухи падали. Як вже сам Москаль менї то говорив, то вже то і правда мусить бути!

* * *

В Туринці в саму північ уродилась дитина. Охрестили і принесли домів, а в хатї і Москалї були. Дитина сказала три рази „Австрія виграє" і умерла. Коли вже Пан Біг через дітий говорить — наш мусить виграти, бо Бог так хоче.

Сава Чалий.

З ВОЄННОЇ САЛАМАХИ.

I.

Та воєнна саламаха
Розляла ся всюди:
Її острий запах чути —
Аж пчихають люди.
Америка навіть наша
Що дня, що години,
Лякаєть ся її дуже
В виді субмарини,
Що по морях нищить Єнків,
Топить на всї боки,
А вони все чорт зна' чого
Лізуть на глубоке...

II.

Хвались Поляк! — „По тей война
Польска змартвихвстане
І Русь, Літва нам, як давней,
Служиць бендзє, пане".
На те Русин: — Бачиш, Ляше,
Вже хапаєш наше,
А Німець ще держить Польщу
В своїм „патронташе".
Держить сильно і не знати,
Чи схоче віддати...
Швидше ти меш бриндзю бити,
Німець панувати.

КОЛИ СКІНЧИТЬ СЯ ВІЙНА.

(Допись).

Сиджу собі своїм звичаєм, підперши чоло рукою, тай думаю. Надходить товариш Роман тай питаєть ся: — Чого так думаєш? може слабий? —Ні!—відповідаю йому.—А чого-ж?—каже він. От роздумай та скажи, коли скінчить ся війна!!? Бо знаєш, одні рахували, що вже мала скінчити ся, а другі рахують, що скінчить ся в лютім, а як ти, товаришу, скажеш? Твоє слово часом сповнить ся.

—Чекай, Ромцю — кажу йому — то не штука казати, але треба перше подумати.

Отож так: Є на сьвіті три раси людий, а іменно: славянська, ґерманська і романська. А теперішними часами, повстала між ними велика „зависть" о торговлю, то заки заключать мир, то забере три роки часу, а іменно: 1914, 1915 і 1916.

Додаймо ті роки:

1914
1915
1916
5745

Тепер рахуймо так: 5+7=12, а 4+5=9. З доданих цифр отримаєм потрібні нам цифри 12 і 9, то виходить, що теперішна війна скінчить ся 12-го дня 9-го місяця і третого року. Иншими словами: Війна скінчить ся дня 12-ого вересня 1916-ого року.

— Ага, каже Роман, тепер розумію, — то ніби так: три раси людий, то три роки мусять бороти ся о поширенє і звуженє границь державних.

— Не три роки, кажу йому, але — в трох роках.

Канзас Сіти, 13 грудня, 1915.

Василь Татарин.

ХТО КОГО ЗЛОВИВ?

„Подивіть ся, добрі люди!"
Кричить козак з ліса,
„Вполював я Австріяка,
Здоровий у біса!"

А ті йому: „Веди до нас,
Глянем, що за птиця!"
„Та не годен! — козак на те, —
Бо крепко держить ся!"

„Ну, так лиши! Нехай собі
Там і пропадає!"
„Лишив би я, — козак до них —
Колиж не пускає!"

Б. Л.

МИРОСЛАВОВИ СІЧИНСЬКОМУ.

Славний Герою, гаразд з Тобою,
Що Ти на волї вже став.
В сїм новім краю Тебе витаю,
Бо довго на Тебе ждав.

Блукав по сьвіту чотири літа,
Ніхто про Тебе не знав.
Аж в Америку прибув велику,
Де Тебе нарід пізнав.

Тебе пізнали тут Українці,
І я про Тебе почув,
Що Ти, вигнанець до нас вигнаців
Тут, на чужину прибув.

Серце моє не мало спокою,
Про Тебе усе я думав:
Чи Ти на волї у чистім полї
Народні думи співав?

Тепер між нами Ти, і вже вільний,
Вістка весела несе!
З Тобою разом ми всї готові
До діла стати усе!

Бо Ти є сьвітлом синів Вкраїни,
Їй тіло й душу віддав!
Ти з темноти тяжкої й руїни
До сонця, бою підняв!

Ф. Мальований.

Дітройт, Міш., дня 19. грудня, 1915.

What Is Happening in Darkest Russia.

One phase of the European situation seems to be entirely overlooked in contemporary American discussion and comment. That is the insurrectionary conditions in Russia.

It is known that some three months ago simultaneous revolts broke out in Petrograd, Moscow, Kiev and Odessa. How they fared, nothing has come through the rigid Russian censorship to tell us.

What is known, however, is that these revolts were the protest of the Liberals against the prorogation of the Duma, contrary to the Czar's promise before he escaped from Petrograd to the protection of his generals in the field.

Now the second postponement of the Duma's sitting and the return to the old repressive measures directed against the Liberals and the revocation of the orders partially relieving the Jews of cruel treatment have occured. And simultaneously, almost, there has come a copmlete interruption of the Government telegraph service from Petrograd by way of Sweden.

Nobody here in America knows what is going on in Russia, but no one need be surprised to hear that the Duma has resolved to fight for liberty exactly as the National Assembly resolved to fight for liberty against a faithless autocrat and an abominable bureaucracy, and so ushered in the glorious French Revolution.

(N. Y. American, Dec. 16, 1915.)

Виклади про Україну в англійській мові.

Українці в Америці, котрі бажали би у своїм місті уладити виклад про Україну, зі сьвітляними образками з України і піснями (на рекордах до грамофонів), можуть в тій справі порозуміти ся з п. Джорджем Рафаловичем, гоноровим секретарем Британсько-Українського Комітету, котрий є добрим бесідником і досьвідним референтом. Адресувати до „Свободи".

П. Рафалович мав уже такі виклади про Україну в Анґлії, в Лондоні, Ліверпулю, Нюкесл, Кройдон і в многих инших містах.

ЗАПЛАТА ЗА ОДИН ВИКЛАД ВИНОСИТЬ 80 ДОЛ.;
крім того зворот коштів подорожи. Инша умова може бути, колиб аранжери викладу призначили дохід на український фонд для жертв війни.

—o—

OUKRAINA

A LECTURE ON THE UKRAINE.

Ukrainians all over America who desire to arrange for lectures to be delivered in English, with numerous lantern slides and gramophone records of Ukrainian folk songs, in their towns, should communicate

c/o SVOBODA with

Mr. George Raffalovich,

Hon. Sec. the Ukraine (British) Committee who is an eloquent and experienced lecturer.

The SYNOPSIS of the lecture as delivered in London, (England) Liverpool, Newcastle, Croydon, etc., etc., will be sent on application.

Minimum fees: $80. and railway expenses unless the lecture is given in order to help raise sums of money in connection with the Ukrainian Relief Fund.

Московські ґазети з Петрограду, столиці Росії, нарікають, що Українці у Злучених Державах ведуть велику аґітацію проти Росії. Болить московських чорносотенців, що віден сьвітло паде на царську злочинну роботу в Европі.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Іван Костів, Олієн, Н. Й. Коли хочете помогти чоловікови, котрий безвинно сидить у вязници в Австрії, то напишіть в тій справі письмо до голови Українського Клюбу д-ра Костя Левицького у Відни. Опишіть справу і подайте імена людий, що знають того чоловіка. Добре було би, щоби се письмо потвердило одно з місцевих українських товариств.

Лист вишліть порученнй (реґістрований) і заадресуйте так:

Seiner Hochwohlgeboren
HERRN DR KONSTANTIN LEWYTZKYJ
Praesident des Ukrainischen Klubs
Wien, I.
Reichsrat.
Austria.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрея, від. 66, повідомляє своїх місцевих і околичних членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 24. грудня с. р. під ч. 415 Е. 71 Ст. в Татран Гол. Для тих, що ще не належать до жадної орґанізації, є добра нагода прийти на сей мітінґ і вступити без вступного до Братства, а до У. Н. Союза за половину вступного ($1.00). Котрий член не явить ся на мітінґу, буде караний після статута. — Ів. Буґера.

МАТТІТУК, Н. Й. Відділ 256 подає до відома, що на річнім мітінґу дня 12. грудня с. р. вибрано отсей новий уряд: І. Лопаґа, предс.; Ів. Мазовський, заст. предс.; Л. Тимчишин, кас.; З. Пастернак, заст. кас.; М. Небор, секр.; С. Ґотра, заст. секр.; Г. Тимчишин і Н. Худяк, контрольори, І. Ролько і К. Тимчишин, догл. хорих.

ЛАКАВАННА, Н. Й. Бр. Пресв. Богородиці, від. 149. подає до відома, що на річнім мітінґу дня 13. грудня с. р. вибрано отсей новий уряд: Г. Мельник, предс.; С. Чорний, кас.; І. Стадник, секр.; С. Кіліковський, заст. предс.; І. Канцар, заст. кас.; І. Рудик, заст. секр.; С. Плевак і Ю. Манко, догл. хорих; В. Панчишин, хорунжий; С. Глад, післанець; А. Горішний, дверник; І. Цвайкус, капітан. — І. Стадник, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. На річнім мітінґу Бр. Пресв. Тройці, від. 203, дня 4. грудня с. р. зістав вибраний на рік 1916 слідуючий уряд: Г. Цвекало, предс.; М. Шипот, заст. предс.; В. Мойсей, кас.; Н. Лемик, заст. кас.; В. Яськевич, секр. рекорд.; П. Очкусь, секр. фінанс.; І. Балко А., П. Приступа і С. Глушко, контрольори; П. Кравчук, тростіс; Н. Тетера, капітан; С. Прихідко і В. Шеремета, хорунжі.

Воєцька пісня.

(Автор написав сей вірш підчас побуту в шпитали в Будапешті, столици Угорщини, де лїчив ся з ран одержаних на поли бою в Галичині. Прислав він його до Володимира Чумака в Тейлор, Па., котрий нам прислав сей вірш до поміщеня).

Гей, високії Карпати,
Чом так гордо стоїте?
Гей, галицькі жовнярики,
Чом так сумно глядите?

Ой, ми горді, бо високі,
Через нас ся хмари друть;
Ми галицькі жовнярики
Загибаєм марно тут.

Чом ми такі нещасливі?
Чи не красні, не вродливі?
Чи не славні ми леґіні
У вітчині на Вкраїні?

Україно наша мила,
Много-сь лиха пережила,
Турки дерли тя й Татари,
Московська дич докінчила.

Твої красні, рівні ниви
Могилами ся покрили;
Покрили ся могилами; —
Плачуть діти за батьками.

Край дороги хрест дубовий,
Клячить вдова на могилї,
Коло неї малі діти —
Такі бідні, нещасливі.

Чому вони нещасливі?
Бо обдерті і голодні,
Виглядають тата свого,
Дочекати ся не годні.

Але тато не поверне,
Бо убитий в чистім поли,
Вони бідні, нещасливі,
Полишені Божій воли.

Там на приспі під віконцем,
Сидить руська красавиця,
Любка свого виглядає,
Помарнїли красні лиця.

Але любий не приходить,
Бо в могилї спочиває;
На нім трава зеленіє,
Нею вітер колихає.

Сидить батько, зажурив ся,
Бо облогом лежить нива,
А на війнї син забитий,
Доля його нещаслива.

Заплакала стара мати,
Сухі руки заломала;
Нема мого сина дома,
Бом на войну 'го післала.

Післалам 'го на війноньку,
В далекую сторононьку,
При кім же я старенькая
Склоню свою головоньку.

Послухайте, добрі люди,
Хто цікавий, а не знає:
Я вам хочу розказати,
Як то война виглядає.

Свищуть кулї, бють гармати,
Чути крики, зойки, стони;
Той забитий, той вмирає,
А тамтого рвуть ворони.

В поли сніги, мороз тисне,
Завіяло всї дороги;
Ой, там нашим жовняронькам
Відмерзають руки, ноги.

Стоїть жовняр на ведетї,
Блудчим оком вколо водить;
Склонив голов, задрімав ся,
Вже нїколи ся не збудить.

Там на горах на Карпатах,
Там рікою кров ся точить,
Тут під їздцем кінь забитий,
А там їздця кінь волочить.

Ой, на Різдво на Христове
По всїх церквах дзвонять дзвони,
А на війнї гук гарматів,
Крики, зойки, плач і стони.

Та ви сього не лякайтесь,
Мої братя дорогії,
І се лихо перебудем
І здїйснять ся наші мрії.

Хоч наш край так зруйнували,
Куди глянеш, лиш могили, —
Нас не зломить лютий ворог;
На се слабі його сили.

Написав Антін Балабан.

ВУДҐЕЙВЕН, Н. Й. Бр. св. Йосифа, від. 200, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 12. грудня с. р. вибрано отсей новий уряд: І. Ґеба, предс.; І. Вовчовський, заст. предс.; В. Ворґуль, секр.; І. Ґордецький, заст. секр.; І. Орлян, кас.; В. Скоренький, заст. кас.; І. Петрович і Т. Кузенька, контрольори; С. Вовк і Н. Господарець, доглядачі хорих; Т. Лібер і М. Ґейда, дверники. Мітінґи відбувають ся другої недїлї по першім в гали І. Хільмоніка, під числом 4009 Ґрефтон Аве., Вудґейвен, Н. Й. — І. Ґеба, предс.; В. Ворґуль, секр.; І. Орлян, кас.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 11. грудня с. р. вибрано отсей новий уряд: А. Фортуна, предс.; Ів. Кухар, заст. предс.; Д. Зазуля, кас.; Д. Щерба, заст. кас.; К. Лопушанський, секр.; Ів. Фучила, заст. секр.; М. Сухорський і Д. Фортуна, контрольори; К. Качуряк і М. Налованець, догл. хорих; М. Процак, капітан; О. Зизяк, дверник. Мітінґи будуть відбувати ся в гали церковній другої суботи по першім точно о годині 7.30. — А. Фортуна, предс.; К. Лопушанський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 3, подає до відома, що на річнім мітінґу вибрано слідуючий новий уряд: Гр. Пайкош, предс.; В. Мазурик, заст. предс.; Мих. Магаровський, кас.; Ів. Фринкевич, заст. кас.; Ник. Барна, секр.; Мих. Голубець, заст. секр.; Ів. Пилипчак і Н. Матлаґа, дозорці хорих; В. Горбатий і Мих. Крук, контрольори. Адреса секретаря: Н. Барна, 800 Pearl St., Elizabeth, N. J.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, подає до відомости, що річний мітінґ відбуде ся дня 26. грудня с. р. в церковній гали о годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу здасть ся рахунок з року 1915 і вибере ся новий уряд. Буде ся принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за $1.00. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Й. Конотопський, предс.; А. Пука, кас.; І. Криба, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбуде ся дня 26. грудня с. р. точно о 2-гій годині пополудни в гали Русько-Американських Горожан при улици Франклін. На тім мітінґу здасть уряд цїлорічне справозданє, як також має ся вибрати новий уряд. Так само буде ся принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з Братства. — І. Жмутин, предс.; О. Будай, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 47, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбуде ся в недїлю 26. с. м. в сали Українського Народного Дому. Початок о годині 1-шій. Обовязком кождого члена явити ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя, а між ними вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. Також будемо принимати нових членів без вступного до Братства а до У. Н. Союза за половину вступного. — І. Кіч, предс.; М. Фук, кас.; Г. Лазар, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Зап. Січ", від. 388, на річнім мітінґу, котрий відбув ся дня 5. грудня с. р., вибрало отсей новий уряд: І. Бандрівський, предс.; В. Волошанський, заст. предс.; П. Шуриґайло, кас.; П. Грохович, заст. кас.; М. Дмитриків, секр.; Г. Тарнавський, заст. секр.; Ю. Заремба і Й. Друлик, контрольори; М. Мельник і П. Дмитриків, доглядачі хорих; А. Кисїлевич, дверник; П. Дмитриків, капітан. — М. Дмитриків, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, взиває своїх членів, щоби приходили точно на мітінґи і сплачували правильно свої належитости. Довгуючі члени зістануть безуслівно суспендовані, тож нехай потім на нікого не нарікають! — А. Королевяк, предс.; А. Курчак, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Василія, від. 278, подає до відома, що на річнім мітінґу вибрано отсей новий уряд: Й. Гуменюк, предс.; Н. Гавришків, заст. предс.; С. Свиридюк, кас.; К. Гілщанський, заст. кас.; Й. Котик, секр.; Й. Крохмалюк, заст. секр.; С. Гаврушків, капітан; Й. Васькевич, В. Свиридюк і М. Стець, контрольори, М. Стець і М. Іванів, хорунжі; С. Саїв, дверник. — Й. Гуменюк, предс.; Й. Котик, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбуде ся дня 26. грудня с. р. Всі члени мають явити ся і вирівнати свої довги. Котрий член не явить ся, зістане суспендований. Просить ся тих Українців, котрі ще не належать до У. Н. Союза, щоби прийшли на сей мітінґ в недїлю зараз по Службі Божій. Мітінґ відбудеть ся в церковній галї. Нових членів принимаєть ся до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Кождий скрентонський Українець повинен з сеї нагоди користати. — І. М. Васильків, предс.; А. Ковальчук, скарбник; І. Ткач, писар.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 26. грудня с. р. в гали церковній точно о 2-гій годині пополудни. Урядники мають здати своє справозданє з 1915. року, відтак наступить вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — І. Вовк, предс.; І. Душка, кас.; Д. Яворський, секр.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся 26. грудня с. р. о годині 2-гій пополудни в звичайній гали. Просить ся, щоб всі явили ся на означений час і щоб вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і з У. Н. Союза. Є обовязком кождого члена привести бодай одного нового члена задля того, що до Братства будемо принимати без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Тож користайте з тої нагоди. На тім мітінґу буде вибір нового уряду. Справозданє касове відбуде ся в січни. Є ріжні важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Ф. Я., секр.

НАЙСТАВН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє всіх своїх членів що в недїлю о год. 2-гій попол. дня 26. грудня 1915 в Юнґ Ам. Гол, 4152 Джерментавн Аве. Буде принимати ся до Братства без вступного а до У. Н. Союза за половину. Справозданє урядників, вибір нових і много инших важних справ. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — Р. Слободян, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в суботу дня 25. грудня о годині 2-гій пополудни в гали церковній на Ірі Ст. коло Рубі Ст. На тім мітінґу обовязані явити ся всі члени. Котрий член не явить ся, буде караний 50 цнт., а урядник $1.00. На тім мітінґу будуть дуже важні справи до полагодженя і буде вибирати ся новий уряд. Буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза лише за половину вступного ($1.00). Дуже добра нагода для тих, що хочуть стати членами Братства і У. Н. Союза. Котрий з довгуючих членів не вирівнає своєї залеглости, зістане виключений з Братства і з У. Н. Союза. — Т. Кухар, предс.; І. Баґрій, секр.; М. Клим, кас.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю дня 26. грудня по Службі Божій о годині 1-шій. Обовязком кождого члена явити ся, бо буде вибирати ся новий уряд. — І. Дацьків, предс.; М. Фтомин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що 25. грудня с. р. точно о годині 3.30 пополудни відбудеть ся річний мітінґ, на котрім кождий член безуслівно має явитись, бо буде річне справозданє контрольної комісії, як також місцевих урядників. Відтак буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. На сім мітінґу будеть ся принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного ($1.00). Кождий член повинен привести бодай одного нового, а кождий орґанізатор дістане за се 50 цнт. нагороди. Користайте з нагоди, поки ще час! — Т. Титар, предс.

НА ПЕРЕЛОМІ НОВОГО РОКУ!

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засїданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни с. р., отсим подаєть ся до загального відома, що Український Народний Союз принимає нових членів в місяцях падолисті і грудни 1915 р. і в місяци січни 1916 р., почавши від дня 1. падолиста с. р. до дня 31-го січня 1916 р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Від 1. січня 1915 р. нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платили вступне в сумі $2.00. На підставі висше згаданої ухвали в протягу висше згаданого часу нові члени платять лише $1.00 вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кожде ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО, котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: падолисті і грудни 1915 р. та в січни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає таксамо як перше за $10.00: книги, чартер і печатку відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часї від 1-го падолиста 1915 р., до 31-го січня 1916 р.

Кождий місцевий секретар (орґанізатор) У. Н. Союза буде управнений, як і попередно, до 50 цнт. орґанізаторської нагороди за кождого новозорґанізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРҐАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. падолиста с. р. до 31. січня 1916 р. зорґанізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 15 нових членів отримає ґарну орґанізаторську відзнаку.
За 25 нових членів отримає готівку в квоті $5.00.
За 50 членів отримає готівку в квоті $10.00 і ґарну срібну відзнаку.
За 100 членів отримає готівку в квоті $25.00 і ґарну золоту відзнаку.

Імена тих місцевих орґанізаторів, котрі придбають меньше число нових членів як висше подано, будуть вписані в „Золотій Книзї" яко щирих робітників і орґанізаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до працї і старайте ся приєднувати як найбільше число членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої орґанізації.

До висше згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРҐАНІЗАТОР має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай віднесеть ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.
С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. касієр У. Н. С.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за листопад 1915. р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	251.11	210.	22.34
2.	72.31	211.	33.29
3.	15.93	213.	81.96
4.	72.94	214.	11.51
5.	29.59	215.	33.31
6.	12.76	217.	113.70
7.	72.72	218.	76.56
8.	6.47	220.	27.92
9.	22.03	221.	141.61
10.	141.01	223.	31.71
11.	7.76	224.	20.95
12.	118.20	225.	50.57
13.	42.94	228.	19.89
14.	30.00	229.	115.25
15.	53.44	230.	24.39
17.	10.62	233.	27.74
18.	34.97	234.	37.56
19.	16.03	235.	51.42
20.	14.00	237.	81.53
22.	28.71	238.	6.40
24.	24.12	239.	98.62
25.	17.13	240.	18.45
26.	19.81	241.	22.16
27.	17.92	243.	21.96
28.	39.20	244.	25.22
29.	97.46	245.	11.28
30.	30.96	246.	19.77
38.	131.26	247.	66.26
39.	41.30	248.	19.00
41.	31.72	250.	8.41
42.	24.74	251.	35.78
43.	8.14	254.	42.20
45.	60.34	255.	33.83
47.	67.99	256.	13.25
50.	13.06	258.	13.21
51.	21.72	259.	54.13
52.	25.54	261.	22.36
53.	14.73	262.	14.08
56.	36.90	263.	9.69
57.	45.85	270.	65.33
63.	152.11	271.	8.08
65.	76.64	273.	25.72
66.	56.01	276.	51.10
67.	39.81	277.	26.49
69.	40.91	278.	27.76
70.	146.07	282.	42.72
71.	23.73	283.	41.53
73.	14.80	286.	15.76
76.	100.79	288.	29.70
77.	14.69	290.	27.97
78.	34.35	291.	29.48
81.	65.97	292.	70.74
82.	24.25	293.	7.95
85.	39.00	295.	25.62
86.	61.14	296.	79.44
87.	49.37	300.	91.15
89.	6.14	301.	75.89
90.	15.76	303.	12.62
91.	82.16	305.	21.96
96.	42.29	308.	17.79
98.	55.97	314.	11.81
99.	59.68	315.	18.04
102.	120.37	316.	71.37
104.	89.00	317.	38.29
105.	42.02	318.	31.97
106.	153.53	320.	3.06
109.	99.92	321.	32.29
112.	27.51	322.	27.94
113.	45.95	323.	41.64
117.	131.78	324.	21.74
123.	16.98	326.	53.56
124.	38.75	330.	43.17
125.	19.49	332.	23.25
127.	62.48	334.	7.12
128.	25.37	336.	49.31
132.	39.34	338.	92.60
133.	128.66	339.	42.49
135.	18.80	341.	17.78
136.	30.06	342.	30.33
137.	16.16	344.	18.65
138.	14.88	346.	9.15
140.	14.45	347.	12.77
142.	74.35	349.	29.35
145.	14.46	350.	51.37
146.	50.83	351.	16.85
147.	61.57	354.	24.43
148.	12.49	355.	30.34
149.	37.36	356.	9.62
150.	14.22	357.	11.22
151.	40.60	360.	48.45
155.	113.66	363.	31.62
160.	72.32	364.	10.58
162.	16.96	365.	40.02
165.	42.65	367.	26.99
168.	41.78	369.	38.17
170.	109.34	370.	19.37
171.	10.99	371.	22.34
173.	35.58	373.	11.94
174.	27.58	379.	26.03
175.	51.92	380.	22.67
178.	17.88	381.	11.70
179.	61.84	384.	21.75
180.	4.09	385.	18.47
181.	16.55	386.	10.02
186.	81.65	388.	22.73
191.	41.32	391.	29.30
192.	12.49	392.	11.47
195.	24.39	393.	20.39
198.	13.11	395.	3.65
200.	31.20	396.	24.81
202.	18.82	397.	13.84
203.	29.67	400.	32.44
205.	18.15	401.	22.07
206.	35.11	402.	26.20
209.	64.56		

Місячні вкладки за діти членів	370.80
На сплату морґеґів	100.00
Процент від морґеґів	217.80
Приходи друкарні	5.472.81
На сплату капіталу	50.00
„Свобода" процент від позички	63.00
Рент від дому У. Н. Союза	140.00
До фонду сирітського вплинуло	200.00
Процент від бондів	940.00
Прихід за місяць листопад є	16.806.87

РОЗХОДИ:

Посмертне по бл. п.:

Вольф Еміль, від. 179	1000.00
Вислоцький Семен, від. 18	1000.00
Марціняк Михайло, від 218	1000.00
Захарків Іван, від. 172	970.47
Боївка Федор, від. 28	944.80
Данилів Семен, від. 225	144.25
Кріль Семен, від. 10	1000.00
Крокош Петро, від. 288	1000.00
Плюта Тит, від. 16	700.00
Гобляк Теодор, від. 195	500.00

Запомоги з фонду убогих:

Заґрай Дмитро, від. 400	100.00
Ковальчик Йосиф, від. 1	75.00
Негребецький Дмитро, від. 106	50.00
Ґомбош Іван, від. 245	15.00
Сорока Іван, від. 339	50.00

Сирітські части:

Гойда Іван, від. 84	500.00
Когут Андрій, від. 59	350.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня головного опікуна	65.00
Платня помічника	65.00
Рент за листопад	30.00
Видатки офісові і адміністр.	231.26
„Свобода" за листопад	615.10
„Просьвіта" на видавництва	194.10
За просьвітні видавництва	100.00
Розходи друкарні	3665:03
„Свобода" за друки	1488:19
За справи правничі	91.47

Розхід за листопад є	16.234.67
Готівка з кінцем жовтня	139.434.26
Прихід за листопад	16.806.87
Разом	156.241.13
Розхід за листопад	16.234.67
Готівка з кінцем листопада	140.006.46

БІЛЯНС

з днем 30-ого листопада 1915:

Стан чинний:

Готівка	140.006.46	
Морґеґі	47.000.00	
Реальність	19.500.00	
Бонди	49.515.00	
Друкарня	25.150.00	**281.171.46**

Стан довжний:

Фонд посм.	50.817.34	
„ резерв.	112.660.82	
„ адмін.	42.131.84	
„ убогих	8.740.13	
„ народний	8.830.77	
„ сиріт.	57.990.56	**281.171.46**

Невиплачені посмертні запомоги за членів, померших по день 30. листопада 1915. числять $21.600.03.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.

А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.

С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Українське Бр. св. Петра і Павла, від. 136 Р. Н. Союза, **в Бруклині, Н. Й.**, подає до відомости своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 25. грудня с. р. о 8-мій годині вечером, під ч. 351-353 Атлантік Аве., Бруклин, Н. Й. Обовязком кождого члена є явитись на сей мітинґ, а котрий не явить ся, заплатить безуслівно 50 цнт. кари. Котрий член довгує, а не заплатить найдальше до суботи, утратить усе право до Братства. Річний мітинґ відбудесь як і що року після статута Братства. Прошу вп. Товаришів патріотів з нашого Братства, щоб не упадали на дусі, та не забували, до якої нації вони належать, а дбали о добро нашого українського робітництва в Америці і о визволенє України з під московської темної орди, бо час уже прийшов, щоб і ми Українці були у сьвіті знані. „Не молитись, а учитись" — се є сьвята правда, що доказала теперішна війна. Отож я взиваю всіх Українців в Бруклині, щоби вписувались громадно до нашого Братства і до Р. Н. Союза, бо лиш у злуці здобудемо Вільну Самостійну Україну. — Григорій Андрухів, секретар.
151-52

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітета
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвера
а. л. = артилерія ляндвера
г. л. = гавбиці ляндвера
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 164

ПОЛОНЕНІ:

Владичак Йосиф, 10 п. (в Росії)
Вох Антін, 77 п. (в Росії)
Вояш Станислав, 77 п. (в Росії)
Волчанський Дмитро, 77 п. (в Росії)
Волковецький Теодор, 9 п. (в Росії)
Волошин Никола, 77 п. (в Росії)
Волошинський Іван, 77 п. (в Росії)
Воробець Петро (у шпитали в Росії)
Воронський Кароль, 77 п. (в Росії)
Вовчак Стефан, 9 п. (в Росії)
Вовків Михайло, 77 п. (в Росії)
Вихованець Павло, 10 п. (в Росії)
Висоцький Никола, 10 п. (в Росії)
Вишинський Волод., 9 п. (в Росії)
Вавка Яків, 9 п. (в Росії)
Габшій Григорій, 77 п. (в Росії)
Гадяк (Околіт) Мартин, 9 п. (в Росії)
Гадух Андрій, 98 п. (в Сербії)
Галадій Василь, 9 п. (в Росії)
Галака Ілько, 10 п. (в Росії)
Галій Гаврило, 9 п. (в Росії)
Галій Никола, 9 п. (в Росії)
Гальович Лазар, 9 п. (в Росії)
Гаман Іван, 77 п. (в Росії)
Гамришак Стефан, 98 п. (в Сербії)
Гарматій Григорій, 77 п., ран. (в Росії)
Гарванко Дмитро, 10 п. (в Росії)
Гарванко Петро, 10 п. (в Росії)
Гавриш Пахомій, 9 п. (в Росії)
Гавриляк Стефан, 10 п. (в Росії)
Гаврилків Андрій, 9 п. (в Росії)
Гербовий Стефан, 10 п. (в Росії)
Главка Іван, 10 п. (в Росії)
Гладій Григорій, інф. (в Росії)
Глушко Юрко, 77 п., ран. (в Росії)
Глушко Петро, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Гнатів Антін, 10 п. (в Росії)
Головкевич Михайло, 77 п. (в Росії)
Горак Григорій, 77 п. (в Росії)
Горблянський Мих., 9 п. (в Росії)
Горбовий Михайло, 10 п. (в Росії)
Горбовий Стефан, 10 п. (в Росії)
Городецький Василь, 9 п. (в Росії)
Городиський Никола, 77 п. (в Росії)
Гоцовський Мих., 10 п. (в Росії)
Гозій Михайло, 9 п. (в Росії)
Грущак Теодор, 77 п. (в Росії)
Гриб Іван, 9 п. (в Росії)
Григорів Григорій (в Росії)
Гринишин Григорій, 9 п. (в Росії)
Гринишин Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Гринишин Михайло, 10 п. (в Росії)
Грицишин Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Губик Йосиф, ран. (в Росії)
Гук Йосиф, 1 у. (в Росії)
Гудзінський Антін, 9 п. (в Росії)
Гунька Михайло, 10 п. (в Росії)
Гуменюк Яків, 18 стр.
Гурій Олекса, 77 п. (в Росії)
Ґусак Іван, 9 п. (в Росії)
Ґузій Возій Іван, 9 п. (в Росії)
Ґалич Іван, 77 п. (в Росії)
Ґарбич Станислав, 77 п. (в Росії)
Ґардяй Никола (в Росії)
Ґавловський Никола, 9 п. (в Росії)
Ґазда Людвик, 18 стр.
Ґелетій Теодор, 9 п., ран. (в Росії)
Ґелетій (Олексів) Марко, 9 п. (в Росії)
Ґоринець Теодор, 77 п. (в Росії)
Ґіжовський Василь, 10 п. (в Росії)
Ґлебан Григорій, 9 п. (в Росії)
Ґлиґорак Василь, інф. (в Росії)
Ґлушко Петро, інф. (в Росії)
Ґовда Іван, 77 п. (в Росії)
Ґрабницький Йосиф, 10 п. (в Росії)
Ґрабовський (Циган) Стефан, 10 п. (в Росії)
Ґрех Гілярій, 77 п. (в Росії)
Ґреґоркевич Теодор, 77 п. (в Росії)
Ґреськів Кирило, 9 п. (в Росії)
Ґрудзінський Йосиф, 77 п. (в Росії)
Ґрушецький Теодор, 9 п. (в Росії)
Ґриґулич Григорій, 77 п. (в Росії)
Ґримчук Григорій, 9 п. (в Росії)
Ґрисяк Василь, 77 п. (в Росії)
Ґурньовський Дмитро, 10 п. (в Росії)
Ґутчак Никола, 77 п., ран. (в Росії)
Ґвоздецький Іван (Николи), 77 п. (в Росії)
Дац Сильверстер, 10 п. (в Росії)
Дацьо Теодор, 10 п. (в Росії)
Данчак Теодор (Івана), 10 п., ран. (в Росії)
Даньків Павло, 77 п. (в Росії)
Даньків Дмитро, 10 п. (в Росії)
Данилів Василь, 77 п. (в Росії)
Даскалюк Кость, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)

(Дальше буде).

Читайте руські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".